

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL TÂRGU M_____
SECȚIA I CIVILĂ

DECIZIA Nr. 163/A

Ședința publică din 10 Februarie 2022

Completul constituit din:

PREȘEDINTE C_____ B_____ R_____

Judecător S_____ M_____

Grefier A_____ C_____ B_____

Pe rol pronunțarea asupra apelului declarat de reclamantul **M_____ Z. I_____** cu CNP _____, domiciliat în _____, _____, jud. **M_____**, împotriva Sentinței civile nr. _____, pronunțate de Tribunalul **M_____** în dosarul nr. _____.

În lipsa părților.

Mersul dezbaterilor și susținerile părților au fost consemnate în încheierea de ședință din 27 ianuarie 2022 - care face parte integrantă din prezenta decizie - pronunțarea fiind amânată pentru data de azi, 10 februarie 2022.

CURTEA DE APEL

Deliberând asupra apelului de față, a constatat următoarele:

Hotărârea primei instanțe:

Prin cererea înregistrată la Tribunalul **M_____** la data de 17 septembrie 2020 reclamantul **M_____ Z. I_____** a solicitat obligarea pârâtei Casa Teritorială de Pensii **M_____** să îi plătească sumele reprezentând drepturi la pensie, neplătite de pârâtă în perioada 26 iunie 2012 – 10 februarie 2020, prin aplicarea indicelui de corecție de 1,17 la fiecare drept de pensie lunar aferent acestei perioade și repararea prejudiciului suferit prin actualizarea sumelor cu rata inflației, la care se adaugă plata dobânzii legale remuneratorii și a dobânzii legale penalizatoare, conform O.G. nr. 13/2011, până la lata efectivă a capitalului.

Prin sentința civilă nr. 942 pronunțată la 17 iunie 2021, instanța a respins acțiunea reclamantului ca neîntemeiată.

Pentru a pronunța această soluție, prima instanță a reținut că decizia nr. 702/2019 a Curții Constituționale se aplică exclusiv în privința raporturilor juridice ce urmează a se naște după publicarea sa în Monitorul Oficial, prin urmare în mod întemeiat pârâta a procedat legal când a stabilit că acordarea drepturilor de pensie revizuite, incluzând în operațiunea de stabilire a cuantumului drepturilor de pensie și indicele de corecție, se cuvine reclamantului doar începând cu data de 10.02.2020, data publicării deciziei în Monitorul Oficial.

Cererea de apel:

În termen legal, împotriva sentinței civile menționate anterior, a declarat apel reclamantul, prin care a solicitat admiterea apelului anularea sentinței atacate și judecarea apelului cu evocarea fondului și drept urmare admiterea acțiunii introductive, astfel cum aceasta a fost formulată.

Prin apelul formulat s-a arătat că se impunea admiterea cererii având în vedere că prin art. IV din OUG nr. 1/2013 s-a stabilit că indicele de corecție care se aplică în perioada punctajelor medii anuale este de 1,17 în situația persoanelor ale căror drepturi de pensie s-au deschis în perioada 1 ianuarie 2012 – 31 decembrie 2012 inclusiv, motiv pentru care majorarea retroactivă a dreptului se impunea să opereze prin efectul legii și nu în aplicarea în mod retroactiv a Deciziei Curții Constituționale nr. 702/2019.

De asemenea, a mai solicitat instanței să adreseze Curții de Justiție a Uniunii Europene, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni, mai multe întrebări. Solicitarea apelantului a fost respinsă în ședința din 27 ianuarie 2022, nefiind îndeplinite cerințele prevăzute de art. 267 din TFUE.

Poziția pârâtei:

Prin întâmpinare, pârâta intimată a solicitat respingerea apelului în condițiile în care în mod întemeiat a reținut prima instanță că aplicarea indicelui de corecție se cuvine reclamantului doar începând cu data de 10 februarie 2020, conform prevederilor art. 147 din constituție, conform căruia deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României și sunt general obligatorii și au putere numai pe viitor.

În continuare, au fost reiterate argumentele și starea de fapt expuse în cuprinsul întâmpinării depuse în fața primei instanțe .

Analizând apelul declarat prin prisma motivelor de apel invocate, a dispozițiilor art. 466 și următoarele Cod de procedură civilă, instanța apreciază apelul întemeiat, pentru următoarele motive:

Nemulțumirea reclamantului din prezenta cauză a vizat exclusiv acordarea pensiei revizuite potrivit deciziei nr. _____/27 aprilie 2020 emisă de pârâtă, de la data publicării în Monitorul Oficial a Deciziei nr. 702/2019 a Curții Constituționale, iar nu în conformitate cu prevederile art. IV din O.U.G. nr. 1/2013, considerându-se îndreptățit să primească drepturile de pensie revizuite de la data de 26.06.2012 (data de la care i s-a acordat pensia pentru limită de vârstă).

Prin decizia nr. _____/12.09.2012 emisă de B___ B_____ B_ B_____ B_____, reclamantul, beneficiar al unei pensii de invaliditate începând cu data de 01 aprilie 2002, în baza Legii nr. 19/2000, a fost trecut la pensie pentru limită de vârstă începând cu data de 26 iunie 2012, în temeiul Legii nr. 263/2010 (f. 6 din dosarul de fond).

Prin decizia nr. _____/27.04.2021 pârâta a procedat la revizuirea drepturilor de pensie ale reclamantului, în baza dispozițiilor Deciziei Curții Constituționale nr. 702/2019, prin acordarea indicelui de corecție prevăzut de art. 170 din Legea nr. 263/2010 (1,17), drepturile fiind plătite începând cu data de 10 februarie 2020.

În ce privește problema datei de la care se datorează drepturile de pensie revizuite prin aplicarea indicelui de corecție în situația concretă a speței de față, instanța reține că practic, singura discuție suscitată este relativă la data de la care se putea recunoaște beneficiul aplicării indicelui de corecție în cazul reclamantului, față de situația pronunțării deciziei Curții Constituționale a României nr. 702/2019, publicată în Monitorul Oficial al României la data de 10.02.2020.

Este adevărat că potrivit dispozițiilor art. 147 al. 4 din Constituție, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor de la data publicării acestora. În speță însă, nu se pune problema unei decizii prin care să fi fost declarat neconstituțional un text de lege în ansamblul său și prin aceasta să fie scos din peisajul legislativ cu totul.

Cazul din speță implică analiza modului de aplicare a unui text de lege cu privire la interpretarea căruia s-a pronunțat forul constituțional al țării, astfel încât textul legal nu doar că nu își încetează aplicabilitatea ulterior publicării deciziei Curții Constituționale a României în monitor, dar se

impune a fi aplicat în lumina singurei interpretări constituționale pe care o poate avea, în raport de situația beneficiarilor pensiilor de invaliditate.

Or, întrebările de care depinde soluționarea apelului din prezenta cauză sunt cele privitoare la momentul de la care și modul cum se aplică o decizie așa-zis interpretativă a Curții Constituționale a României în materia specială a asigurărilor sociale.

În speță, situația este particularizată în raport cu tranșarea generală asupra aplicabilității ex nunc a deciziilor Curții Constituționale prin aceea că situația juridică a unei pensii nu se poate descrie ca fiind definitivă sub aspectul cuantumului său la un moment dat, ci beneficiarul pensiei poate oricând să solicite îndreptarea unor eventuale erori strecurate în modul de stabilire a cuantumului pensiei sau să solicite recalcularea pensiei prin adăugarea veniturilor și/sau a stagiilor de cotizare, nevalorificate la stabilirea acesteia.

Ca atare, nu se poate vorbi despre o aplicare retroactivă neautorizată în situația recalculării sau revizuirii unei pensii, ci regula este aceea a corectării retroactive a oricăror deficiențe constatate în modul de calcul al pensiei, fie că ele decurg dintr-o eroare în aplicarea dispozițiilor legale de către casele de pensii, fie din neprezentarea tuturor înscrisurilor relevante de către parte, care prin ipoteză nu le deținea la un moment inițial.

În acest sens, legiuitorul a reglementat în cuprinsul dispozițiilor art. 105 și 107 din Legea nr. 263/2010 aceste posibilități de recalculare și revizuire a pensiilor, cu acordarea drepturilor de pensie astfel corectate retroactiv, de la data acordării drepturilor de pensie, în cazul recalculării, respectiv „în cadrul termenului general de prescripție, calculat de la data constatării diferențelor”, în cazul revizuirii.

Prin urmare, în speță, nu este cazul unei aplicări retroactive a dezlegărilor date în contenciosul constituțional, ci, din momentul publicării Deciziei nr. 702/2019 în Monitorul Oficial, la data de 10.02.2020, aceste dezlegări au devenit obligatorii, astfel încât pârâta trebuia să procedeze la revizuirea pensiei reclamantului, fie din oficiu, fie la cererea reclamantului, drepturile astfel rezultate urmând a fi acordate pe o perioadă de 3 ani anteriori.

În ceea ce privește susținerea apelantului, potrivit căreia se impunea acordarea drepturilor începând cu data de 26.06.2012, data de la care i s-a acordat pensia pentru limită de vârstă, nu în temeiul deciziei Curții Constituționale, ci în temeiul dispozițiilor art. prevederile art. IV din

O.U.G. nr. 1/2013, instanța apreciază că este neîntemeiată, având în vedere dispozițiile art. 107 din Legea nr. 263/2010.

Astfel, așa cum am arătat și anterior, art. 107 din Legea privind sistemul unitar de pensii reprezintă o normă specială, derogatorie de la dispozițiile art. 2523 din Codul civil, și prevede că „în situația în care, ulterior stabilirii și/sau plății drepturilor de pensie, se constată diferențe între sumele stabilite și/sau plătite și cele legal convenite, casa teritorială de pensii operează, din oficiu sau la solicitarea pensionarului, modificările ce se impun, prin decizie de revizuire. (2) Sumele rezultate în urma aplicării prevederilor alin. (1) se acordă sau se recuperează, după caz, în cadrul termenului general de prescripție”, de 3 ani.

În condițiile în care apelantul reclamant s-a adresat direct instanței cu solicitarea de obligare a intimatei pârâte la plata sumelor reprezentând drepturi de pensie, neplătite, potrivit art. 107 al. 2 din Legea nr. 263/2010, diferențele de drepturi de pensie ce se i se cuvin se vor acorda în cadrul termenului general de prescripție, de trei ani, care se va calcula raportat la data introducerii cererii de chemare în judecată, respectiv de la data de 17 septembrie 2017.

Referitor la capătul de cerere accesoriu privind actualizarea diferențelor de drepturi pensie cu indicele de inflație, curtea reține că în ambele situații reglementate de art. 107 alin. 1 și 2 din Legea nr. 263/2010, respectiv atunci când se acordă diferențe de drepturi de pensie sau când se recuperează diferențe de astfel de drepturi, culpa aparține casei județene de pensii, ipotezele sunt substanțial diferite, întrucât în a doua situație asigurării trebuie să restituie drepturi primite cu titlu de pensie de la autoritatea statului cu competențe în materie, autoritate care trebuie să aplice corect legea și să răspundă pentru erorile comise în stabilirea și/sau recalcularea pensiilor.

Legea nr. 263/2010 reglementează prin art. 179 și 180 numai cea de-a doua ipoteză menționată anterior. Astfel, din coroborarea dispozițiilor legale evocate anterior reiese că dobânda legală la sumele încasate necuvenit cu titlu de prestații de asigurări sociale se percepe numai în ipoteza în care acestea s-au plătit ca urmare a unei infracțiuni săvârșite de beneficiar și, per a contrario, nu se datorează în celelalte situații, în care culpa acordării acestor prestații necuvenite aparține casei județene de pensii.

În lipsa unor dispoziții exprese în Legea nr. 263/2010, în ipoteza în care, ca urmare a revizuirii pensiei, asiguratul este îndreptățit la prestații

suplimentare, se aplică dreptul comun în materie, respectiv dispozițiile Codului civil și ale O.G. nr. 13/2011 și nu dispozițiile de excepție prevăzute de art. 179 din Legea nr. 263/2010.

Astfel, conform art. 1531 alin. 1. și 2 teza întâi Cod civil, „creditorul are dreptul la repararea integrală a prejudiciului pe care l-a suferit din faptul neexecutării”, respectiv „prejudiciul cuprinde pierderea efectiv suferită de creditor și beneficiul de care acesta este lipsit”.

Cu privire la daunele moratorii în cazul obligațiilor bănești, art. 1535 Cod civil prevede „(1) În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii, de la scadență până în momentul plății, în cuantumul convenit de părți sau, în lipsă, în cel prevăzut de lege, fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu. În acest caz, debitorul nu are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întârzierii plății ar fi mai mic. (2) Dacă, înainte de scadență, debitorul datoră dobânzi mai mari decât dobânda legală, daunele moratorii sunt datorate la nivelul aplicabil înainte de scadență. (3) Dacă nu sunt datorate dobânzi moratorii mai mari decât dobânda legală, creditorul are dreptul, în afara dobânzii legale, la daune-interese pentru repararea integrală a prejudiciului suferit”.

De asemenea, conform art. 1 alin. 3 din O.G. nr. 3/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar „dobânda datorată de debitorul obligației bănești pentru neîndeplinirea obligației respective la scadență este denumită dobândă penalizatoare”.

Reținând că dispozițiile legale menționate anterior consacră principiul reparării integrale a prejudiciului suferit de creditor ca urmare a neexecutării de către debitor a obligației, că prin actualizarea cu indicele de inflație se acoperă pierderea efectiv suferită de creditor (*damnum emergens*), iar prin acordarea dobânzii legale se acoperă câștigul pe care creditorul l-ar fi obținut ca urmare a investirii banilor (*lucrum cessans*), dacă aceștia ar fi fost plătiți la scadență (caracter moratoriu), curtea constată că apelantul este îndreptățit la acordarea diferențelor de drepturi de pensie revizuite, actualizate cu indicele de inflație la data efectivă a plății și cu dobânda legală penalizatoare, de la data scadenței până la data plății efective.

În consecință, în temeiul art. 480 alin. 2 Cod de procedură civilă, se va admite în parte apelul declarat în cauză, va schimba sentința în sensul că

va admite în parte acțiunea și va obliga pârâta la plata sumelor reprezentând diferențele de pensie rezultate din aplicarea indicelui de corecție de 1,17 asupra punctajului mediu anual stabilit prin decizia nr. _____/12.10.2012, calculate pentru perioada 16 septembrie 2017 – 09 februarie 2020.

Se va obliga pârâta să plătească reclamantului diferențele de drepturi de pensie actualizate cu rata inflației și cu dobânda legală penalizatoare de la scadența lunară a fiecărei pensii până la data plății efective.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII**

DECIDE

Admite apelul declarat de către reclamantul M_____ Z. I__ împotriva sentinței civile nr. 942/17 iunie 2021 pronunțată de Tribunalul M_____ în dosarul nr. _____, în contradictoriu cu pârâta B___ B_____ B_ B_____ B_____, cu sediul în Târgu-M_____, _____ . 60, județul M_____, ca fiind întemeiat și în consecință:

Schimbă în tot sentința apelată în sensul că:

Obligă pârâta la plata sumelor reprezentând diferențele de pensie rezultate din aplicarea indicelui de corecție de 1,17 asupra punctajului mediu anual stabilit prin decizia nr. _____/12.10.2012, calculate pentru perioada 16 septembrie 2017 – 09 februarie 2020.

Sumele mai sus menționate vor fi actualizate în funcție de rata inflației, calculată începând cu data scadenței lunare a fiecărei diferențe și până la data plății efective.

La drepturile anterior menționate se va adăuga dobânda legală penalizatoare, calculată de la data scadenței lunare a fiecărui drept și până la data plății efective.

Definitivă.